

Posudek na rigorózní práci Mgr. Jitky Evy Růžkové „Nezaměstnanost“

Poměrně rozsáhlá práce je věnována tíživému fenoménu nezaměstnanosti, který má složité ekonomické, sociální a psychologické aspekty. V teoretické části autorka promyšleně vychází z vymezení práce jako hlavní lidské aktivity, jež utváří materiální a duchovní hodnoty, uspokojující individuální a společenské potřeby. Zabývá se předpoklady úspěšného vykonávání práce i funkcemi práce, jež vedle zabezpečení existence přinášejí člověku uspokojení po psychické stránce. Ztráta práce a nezaměstnanost pak má nutně četné dopady, jako pokles životní úrovně, psychosomatické potíže, sociálněpsychologické problémy a další.

Kapitola věnovaná kompetenci na jedné straně vyzvedává vědomosti, dovednosti, způsobilosti nezbytné pro vykonávání práce, na druhé straně vzhledem k rychlému rozvoji vědy a techniky nezbytnost dalšího vzdělávání. Značná pozornost je věnována kategorizaci kompetencí se zvláštním zřetelem ke klíčovým kompetencím. Zároveň autorka upozorňuje na to, že úroveň pracovní způsobilosti je podstatná při ucházení se o práci. Navazující kapitola o prevenci nezaměstnanosti se týká programů předcházení dlouhodobé nezaměstnanosti, které mají různou podobu a jsou organizovány především státem, ale i různými nestátními organizacemi zaměřenými na koučování, sociálněpsychologické výcviky, celoživotní vzdělávání, poradenství aj.

Empirická část práce je věnována výsledkům realizovaného sociálněpsychologického výcviku (podrobný program viz Příloha 3), jehož cílem bylo rozvíjet kompetence potřebné na trhu práce. Nezaměstnaní lidé mají např. nízké sebevědomí, omezené sociální kontakty, neumějí prezentovat sami sebe apod. Autorka zevrubně popisuje, které kompetence byly rozvíjeny a na jaké úrovni. Kurz ke zvyšování vybraných kompetencí měl 40 hod. a jeho efektivita byla měřena rozdílem v sebeposouzení na začátku a po skončení kurzu. Do programu byly zařazeny dvě experimentální skupiny (30 a 60 účastníků) a jedna kontrolní skupina (30 účastnic). Hlavním výsledkem je, že obě experimentální skupiny ve srovnání s kontrolní skupinou vykazují statisticky významně vyšší efektivitu ve zvyšování úrovně kompetencí.

Celkově práce v pěti teoretických a čtyřech empirických kapitolách vyznívá jako promyšlený celek. Tématem práce je jeden z vážných problémů současného ekonomického i sociálního života člověka s dopadem na psychiku jedince. Nezaměstnanost je chápána jako mnohorozměrný problém, ze kterého autorka samozřejmě akcentuje psychologické aspekty a z nich se výzkumně orientuje na možnosti prevence nezaměstnanosti, resp. zvyšování kompetencí jako předpoklad úspěšného ucházení se o zaměstnání. Předložená rigorózní práce

se vyznačuje velmi kultivovaným jazykem a přesností pojmového vymezení, čerpá z bohaté literatury. Pečlivost zpracování je patrná i v osmi přílohách. Věcná diskuse a závěr jen podtrhují celkové pozitivní vyznění práce.

Závěr: Předložená rigorózní práce Mgr. Jitky Evy Růžkové po všech stránkách splňuje požadavky na ni kladené, a proto ji doporučuji k rigoróznímu řízení.

Praha, 8. března 2011

I. Slaměník